

Bryssel, 24. marraskuuta 2023
(OR. en)

15825/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0318(NLE)

LIMITE

PROCIV 86	ATO 62
ENV 1384	CSC 546
JAI 1545	ECOFIN 1284
SAN 701	CSCI 198
COSI 231	DATAPROTECT 333
CHIMIE 102	MI 1043
ENFOPOL 512	CODEC 2272
RECH 530	COPS 563
CT 183	JAIEX 92
DENLEG 62	COPEN 415
COTER 228	IND 626
RELEX 1393	POLMIL 311
ENER 642	IPCR 63
HYBRID 82	DIGIT 281
TRANS 539	DISINFO 98
CYBER 302	CSDP/PSDC 799
TELECOM 355	MARE 27
ESPACE 88	POLMAR 59

SELVITYS

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Kom:n asiak. nro: 12485/23 + ADD1

Asia: Puheenjohtajavaltion tilanneselvitys neuvoston suosituksesta suunnitelmaksi koordinoitua unionin tason reagoinnista kriittisen infrastruktuurin häiriöihin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä

Tässä selvityksessä käydään läpi neuvoston valmisteluelinten tähänastista työtä asiakohdassa mainitun ehdotuksen parissa ja esitetään tilannekatsaus sen käsittelystä.

Selvitys on laadittu puheenjohtajavaltion vastuulla 4.–5. joulukuuta 2023 kokoontuvaa oikeus- ja sisäasioiden neuvostoa varten. Neuvostoa pyydetään panemaan merkille tämä selvitys.

Puheenjohtajavaltion tilanneselvitys neuvoston suosituksesta suunnitelmaksi koordinoidusta unionin tason reagoinnista kriittisen infrastruktuurin häiriöihin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä

I. JOHDANTO

1. Komissio esitti 6. syyskuuta 2023 ehdotuksen neuvoston suositukseksi suunnitelmaksi koordinoidusta unionin tason reagoinnista kriittisen infrastruktuurin häiriöihin, joilla on huomattavaa rajatylittävää merkitystä¹. Suunnitelman laatimista esitettiin erityisesti 8. joulukuuta 2022 annetussa unionin laajuista koordinoitua lähestymistapaa kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi koskevassa neuvoston suosituksessa, josta neuvoteltiin Nord Stream -kaasuputkiin kohdistuneen sabotaasin jälkeen. Tämä uusi suunnitelma ja vuonna 2022 annettu neuvoston suositus täydentävät kriittisen infrastruktuurin fyysistä häiriönsietokykyä koskevaa keskeistä monialaista unionin lainsäädäntöä eli vuoden 2022 joulukuussa hyväksyttyä kriittisten yksiköiden häiriönsietokykyä koskevaa direktiiviä (jäljempänä 'CER-direktiivi').
2. Viime aikoina unionin kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat riskit ovat lisääntyneet. Tämä johtuu erityisesti hybridihyökkäysten kasvaneesta uhasta ja ilmastonmuutokseen liittyvien äärimmäisten sääilmiöiden voimistumisesta. Suomeen, Viroon ja Ruotsiin vaikuttaneet Itämeren vedenalaisen kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuneet viimeaikaiset tapahtumat ovat kiistaton muistutus tästä sekä tarpeesta vahvistaa jatkuvasti häiriönsietokykyä kansallisella ja unionin tasolla. Eurooppa-neuvosto painotti viime kuussa, että tarvitaan tehokkaita toimenpiteitä kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi ja turvallisuuden varmistamiseksi. Puheenjohtajavaltio katsoo, että pyrkimykset edistää kriittistä infrastruktuuria koskevasta suunnitelmasta käytäviä neuvotteluja tukevat tätä tavoitetta.

¹ 12485/23 + ADD 1.

3. Komission ehdotuksessa korostetaan yhteistyön eri muotoja Euroopan unionin tasolla reagoitaessa kriittisen infrastruktuurin merkittäviin poikkeamiin, joilla on rajatylittävä ulottuvuus. Ehdotuksella pyritään saavuttamaan seuraavat kolme päätavoitetta: 1) yhteisen tilannetietoisuuden parantaminen, 2) koordinoitun julkisen viestinnän vahvistaminen ja 3) koordinoitun ja toimivan reagoinnin varmistaminen. Suunnitelmaehdotuksella on tarkoitus täydentää vuoden 2022 joulukuussa hyväksyttyä CER-direktiiviä tällaisiin poikkeamiin reagoinnin osalta.

II. KÄSITTELY NEUVOSTON VALMISTELUELIMISSÄ

4. Neuvostossa ehdotusta tarkastellaan pelastuspalvelutyöryhmän erityisessä kokoonpanossa, joka käsittelee kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevaa direktiiviä (jäljempänä 'PROCIV-CER'). Kokoonpanossa on mukana edustajia, jotka jäsenvaltiot ovat nimenneet seuraamaan keskustelua CER-direktiivistä ja laajemmin kriittisen infrastruktuurin suojelusta ja häiriönsietokyvystä sekä kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä.
5. Keskustelut ehdotuksen tekstistä aloitettiin 12. syyskuuta pidetyssä kokouksessa komission kattavalla esityksellä keskeisistä näkökohdista. Jäsenvaltioille annettiin mahdollisuus esittää alustavat näkemyksensä ehdotuksesta. Useita kysymyksiä esitettiin muun muassa suunnitelman alakohtaisesta soveltamisalasta ja käyttöä koskevasta kynnyksestä, tämän suunnitelman vuorovaikutuksesta muiden käytössä olevien kriisinhallintamekanismien kanssa sekä terminologiasta.
6. PROCIV-CER-työryhmä jatkoi ehdotusta koskevia keskusteluja 4. lokakuuta. PROCIV-CER-kokousta edelsi puolipäiväinen harjoitus, jonka komissio järjesti skenaarioon perustuvan keskustelun muodossa. Tavoitteena oli testata kriittistä infrastruktuuria koskevaa suunnitelmaehdotusta kuvitteellisessa skenaariossa ja tarjota näin tilaisuus tunnistaa mahdolliset puutteet ja parannusmahdollisuudet, joista voi olla hyötyä neuvostossa käytävissä ehdotusta koskevissa neuvotteluissa.

7. Puheenjohtajavaltio esitteli ensimmäisen puheenjohtajavaltion kompromissin ennen 8. marraskuuta pidettyä PROCIV-CER-työryhmän kokousta. Jäsenvaltiot olivat tyytyväisiä merkittävään edistymiseen, mutta totesivat, että keskusteluja on jatkettava muun muassa seuraavista aiheista: suunnitelman alakohtainen soveltamisala ja käyttöä koskeva kynnys; synergiat muiden unionin kriisimekanismien ja -keskusten välillä, ja niiden, kuten EU:n hätäavun koordinoitikeskuksen, rooli uudessa suunnitelmassa; sopivin tapa tuoda esiin jäsenvaltioiden ensisijainen rooli kriisinhallinnassa ja kansallisen turvallisuuden suojelussa; arkaluonteisten ja turvallisuusluokiteltujen tietojen asianmukainen suojaaminen sekä neuvoston ja komission elinten ja foorumien rooli tässä uudessa suunnitelmassa. Komissio selvensi tiettyjä näkökohtia, muun muassa niitä, jotka liittyivät jäsenvaltioiden aiemmin esille tuomiin seikkoihin.
8. Puheenjohtajavaltio valmistelee parhaillaan toista puheenjohtajavaltion kompromissia esitettäväksi ennen 11. joulukuuta pidettävää PROCIV-CER-työryhmän kokousta.
9. Koordinoinnin osalta puheenjohtajavaltio on pyrkinyt ottamaan tarvittaessa muut asiaankuuluvat työryhmät mukaan tämän monialaisen asian käsittelyyn. Pelastuspalvelutyöryhmän edustajia pyydettiin osallistumaan 8. marraskuuta pidettyyn PROCIV-CER-työryhmän kokoukseen, koska keskusteluissa käsiteltiin heidän alaansa kuuluvia asioita. Poliittis-sotilaallinen ryhmä keskusteli 13. marraskuuta pidetyssä kokouksessaan EU:n ja Naton yhteistyötä koskevasta kohdasta.

III. LOPUKSI

10. Puheenjohtajavaltio on erittäin tyytyväinen komission ja jäsenvaltioiden neuvotteluprosessin aikana tekemään työhön. Puheenjohtajavaltio panee myös merkille jäsenvaltioiden kansallisissa hallinnoissaan toteuttamat merkittävät koordinoitimet, jotka ovat mahdollistaneet rakentavat keskustelut ja neuvottelujen edistymisen.
11. Puheenjohtajavaltio arvioi, että neuvottelut ovat edenneet hyvin, mutta neuvoston suositusta ei ehkä ole mahdollista hyväksyä ennen puolivuotiskauden päättymistä, koska useat seikat edellyttävät vielä lisätarkastelua. Lisäksi eräät jäsenvaltiot ovat pyytäneet lisää aikaa kansallisiin kuulemisiin tässä monitahoisessa ja monialaisessa asiassa, joka koskee kansallista turvallisuutta. Puheenjohtajavaltio Espanja tekee tiivistä yhteistyötä tulevan puheenjohtajavaltion Belgian kanssa varmistaakseen tarvittaessa, että asian mahdollinen siirtyminen on sujuva.
12. Edellä esitetyn perusteella pysyvien edustajien komiteaa ja neuvostoa pyydetään panemaan merkille edistyminen suunnitelmaehdotuksen tarkastelussa.